

Tradice Otců

Z listu sv. biskupa a mučedníka Ignáce Antiochijského Trallanům

Zachovejte si mírnost a obnovte se ve víře, která je tělem Pána, a v lásce, která je Krví Ježíše Krista. Nikdo z vás ať nemá nic proti bližnímu. Nedávejte pohánům příležitost, aby kvůli několika nemoudrým hanobili celou Boží obec. Běda tomu, pro jehož pošetilost se někteří rouhají mému jménu.

Buďte tedy hluší, když k vám někdo mluví bez Ježíše Krista, který pochází z rodu Davidova, který se opravdu narodil, jedl a pil, skutečně byl pronásledován pod Ponciem Pilátem, skutečně byl ukřižován a umřel před očima nebesťánů, pozemšťanů i těch, kteří jsou v podsvětí. On také skutečně vstal z mrtvých,

když ho vzkřísil jeho Otec. A ten stejně vzkřísí i nás, kdo v něj věříme; učiní tak v Ježíši Kristu, bez něhož nemáme skutečný život.

Varujte se tedy těch špatných výhonků, které nesou smrtonosné plody; kdo jich okusí, zemře. Protože takové nevytěstoval Otec. Kdyby tomu tak bylo, projevil by se jako větve stromu kříže, a jejich ovoce by bylo nepomíjitelné. Svým utrpením a křížem zve vás, své údy. Neboť hlava se nemůže narodit bez údů, když Bůh slibuje jednotu, kterou je on sám.

Pozdravuji vás ze Smyrny spolu s Božími církvemi, které jsou tu se mnou a ve

všem mě povzbudily na těle i na duchu. Kvůli Ježíši Kristu nosím pouta a modlím se, abych dospěl k Bohu; a ta pouta vás prosí: vytrvejte ve svornosti a ve společné modlitbě. Každý z vás – zejména kněží – má posilovat biskupa ke cti Otce, Ježíše Krista a apoštolů.

Prosím vás v lásce, abyste mne vyslechli, abych se tím, co píšu, nestal svědkem proti vám. A za mne se také modlete. Potřebuji vaši lásku v Božím milosrdenství, abych byl hoden dojít toho osudu, který je přede mnou, a nebyl zavržen.

Můj duch se dává za vás jako očištná oběť, nejen teď, ale také až dosáhnu Boha. Zatím jsem ještě v nebezpečí, ale Otec je věrný a vyplní mou a vaši prosbu v Ježíši Kristu, v němž kež jsme shledáni dokonalými.

O smrti svatého Václava

Byl pak zabit kníže Václav 28. dne měsíce září. Bůh udělil pokoj jeho duši na místě věčného odpočnutí se všemi spravedlivými, i s těmi, kteří kvůli němu byli pobiti, ač byli nevinní.

Bůh však nezanechal své vyvolené na posměch nevěřících, ale shlédl na ně svým milosrdenstvím a obrátil jejich kamenná srdce na pokání a doznání hříchů.

Tak i Boleslav se rozpomenul, jak veliký hřích spáchal, modlil se k Bohu a všem jeho svatým a přenesl tělo svého bratra, spravedlivého mučedníka Václava, do Prahy a řekl: „Zhřešil jsem a svého hříchu jsem si povědom.“

Uložili jej v kostele svatého Víta po pravé straně oltáře dvanácti apoštolů, kde sám řekl při stavbě chrámu. Bylo pak přeneseno tělo knížete Václava, milovníka Kristova, 4. den měsíce března.

Ať Bůh umístí jeho duši v lůně Abrahamově, Izákově a Jakubově, kde odpočívají všichni spravedliví a čekají na vzkříšení svých těl v Kristu Ježíši, Pánu našem, jemuž sláva na věky.

Amen.

*závěr staroslověnské legendy
o svatém Václavu*

ZPRÁVY

Papež ve Francii

Dne 12. září večer přiletěl papež Benedikt do Paříže, kde ho uvítal prezident Sarkozy. Ten se v uvítací řeči distancoval od takového pojetí sekularismu, jež odkazuje náboženství jen do soukromé sféry. Označil je za „bláznovské“: zbavit se náboženství znamená podle něho selhat v oblasti kultury a myšlení. Prezident vyzval k „pozitivnímu pojetí“ sekularismu, jež umožňuje sdílení smyslu, jež chceme dát svému životu“.

Na setkání s politiky v Elysejském paláci vyslovil papež přání, aby byl vztah mezi církví a státem znovu promyšlen. „Kořeny Francie i celé Evropy jsou křesťanské,“ připomněl papež: „Vaše země obdržela evangelní poselství hned ve svých začátcích.“ „Je zásadní trvat na jedné straně na odlišnosti politické a náboženské oblasti, aby se uchovala náboženská svoboda občanů a odpovědnost státu vůči nim – a na druhé straně si uvědomovat úlohu náboženství pro formaci svědomí a vytvoření základního

etického konsensu ve společnosti,“ řekl papež.

Večer po nešporách se papež setkal se zástupcem asi 270.000 mladých lidí u katedrály *Notre Dame*.

Na svátek Povýšení svatého kříže sloužil papež slavnostní bohoslužbu v Lurdech ke 150. výročí tamějších zjevení před 150.000 poutníky. V homilii mimo jiné zdůraznil souvislost prvního zjevení se svátkem Svatého kříže. „Znamení kříže je syntézou naší víry, protože říká, jak velice nás Bůh miluje,“ řekl papež. „Říká, že v tomto světě je láska, která je silnější než smrt, než naše slabosti a hříchy. Moc lásky je silnější než zlo, jež nás ohrožuje.“ „Právě v tajemství univerzality Boží lásky k lidem se zde, v Lurdech, zjevila Panna Maria. Ta zve všechny lidi dobré vůle, všechny, kdo trpí v srdci a v těle, aby pozvedli oči k Ježíšovu kříži a našli zde zdroj života, zdroj spásy,“ uzavřel papež.

Zenit, VIS

Indonésie: katolíci nepodpoří zákon proti pornografii

Indonéský parlament má projednat návrh „zákona proti pornografii“. Etnické menšiny a neislámské náboženské skupiny ho odmítají jako pokus zavést šariatické právo. Zákon je podle nich nejasný a nechává příliš široký prostor pro interpretaci: může se stát příležitostí k potlačení lidových zvyklostí a tradic. Zaznívají obavy z ohrožení národní jednoty a vymýcení kulturních a náboženských rozdílů.

I katolická komise *Iustitia et Pax* a biskupská konference se staví proti přijetí zákona.

Nemuslimské obyvatelstvo žije většinou na východních ostrovech: na Bali tvoří většinu hinduisté, na Sulawesi a Molukkách protestanti a katolíci, na Papui katolíci; katolíci a protestanti převládají také na Borneu a v některých oblas-

tech Severní Sumatry a západní Nusy.

Oponenti zákona se obávají anarchie, protože zákon nedefinuje, co je „proti morálce“ a jakých kritérií je třeba použít. Kromě toho by se zákon aplikoval nejen na filmy, DVD a jiná představení, ale i na místní tradice: např. na Papui je běžné nosit pouze bederní zástěrku, ženy si zde nezakrývají prsa. Pro kmen Asmatů jsou typické sochy aktů, které patří ke zdejší kultuře. Ostrov Bali by měl problémy kvůli turistům, kteří se opalují v plavkách a pijí alkohol.

V každém případě by zákon vyvolal konflikty ve společnosti. Profesor etiky a filosofie na jezuitské univerzitě v Džakartě, Franz Magnis Suseno SJ, proto vyzval k otevřené diskusi a hledání lepších řešení.

Asia News

Biskupské synody se zúčastní rabín Shear-Yashuv Cohen

Biskupské synody o Božím slově se poprvé v historii zúčastní židovský rabín. Izraelský rabín Shear-Yashuv Cohen na synodě povede jednodenní diskuzi o židovské interpretaci Písma svatého.

Rabín Cohen je jedním z předsedů Komise pro dialog mezi Izraelem a Vatikánem a svou účast na synodu považuje za „znamení naděje“.

RV

Polsko: Jan Pavel II. a Solidarita

K 28. výročí založení *Solidarity* se konala mezinárodní konference věnovaná významu učení Jana Pavla II. pro světovou solidaritu. Zúčastnil se jí přítel papeže i Polska Rocco Buttiglione.

Polský prezident Lech Kaczyński na konferenci řekl, že podle učení Jana Pavla II. je solidarita univerzální hodnotou, bez níž je řešení konfliktů těžší. To platí i o mezinárodních krizích, jež poznamenávají vztah severní a jižní polokoule a otázky životního prostředí. „Solidarita byla hnutím politické opozice ve jménu hodnot,“ řekl prezident.

Význam *Solidarity* zdůraznil také biskup Tadeusz Gocłowski. Řekl, že v Polsku „proběhla revoluce bez krveprolití proti režimu ustavenému krutou bolševickou revolucí“.

SIR

Indie: další násilí proti křesťanům

V Indii byl zavražděn další katolický kněz, 50letý otec Samuel Francis. Jeho tělo bylo nalezeno s rukama svázanými za zády, roubíkem v ústech a ránou na čele. Spolu s ním bylo nalezeno také tělo ženy, zavražděné v klášterním skladišti. Otec Francis byl od osmdesátých let zodpovědný za pastorační mládež v diecézi Mérut. Věnoval se také mezináboženskému dialogu. Vlna násilí proti křesťanům v Indii si vyžádala i další životy. Jednou z obětí je muž, který se spolu se svou ženou snažil utéct do uprchlického tábora, protože jejich dům byl vypálen. Jeho tělo, stejně jako tělo dalšího zabitého křesťana bylo dokonce rozčtvrceno. Jen ve státě Orisa už bylo během nepokojů zavražděno 37 křesťanů – jsou mezi nimi také dva protestantští pastoři – a spáleno na 4 tisíce domů patřících křesťanům. V důsledku toho je v zemi 50 tisíc uprchlíků. Jen 14 tisíc jich ale našlo útočiště ve vládních uprchlických táborech. Zbytek se skrývá v lesích. Hlavním cílem hinduistických extrémistů jsou kněží, řeholnice a jejich rodiny. Násilí se z Orisy šíří i do dalších indických států. Mezinárodní společenství k situaci prakticky mlčí. Kritizoval ho předseda Italské biskupské konference, který dnes při zahájení biskupské rady připomenul, že náboženská svoboda není nějaký nadstandart, ale opěrný bod svobody.

RV

ZPRÁVY / MISIJNÍ NEDĚLE

Američtí biskupové mluví jednoznačně

Někteří katoličtí politikové před volbami zvolili dvojznačnou řeč ve věci ochrany života. Předsedkyně sněmovny reprezentantů Nancy Pelosiová dostala na stanici NBC otázku, kdy podle ní začíná lidský život. Odpověděla, že tuto otázku dlouho studovala a že „učitelé Církve ji nedokážou definovat“. Viceprezidentský kandidát demokratů, senátor Joseph Biden, řekl na téže stanici, že to je „osobní a soukromá záležitost“. Dodal, že „přijímá učení Církve“, ale že by bylo „nevhodné ukládat tento názor komukoli jinému“. Odvolával se také na pluralismus ve společnosti.

Proti těmto výrokům se postavil kardinál Justin Rigali, předseda biskupského výboru pro obranu života, a biskup William Lori, předseda výboru pro učení Církve. Podle nich jde o „chybný výklad autentického církevního učení“.

Vefejně tyto výroky kritizovali biskupové Washingtonu D.C., coloradského Denveru, New Yorku, St. Paul-Minneapolis, Fargo v Severní Dakotě, Chicaga a San Franciska.

Nejostřeji vystoupil denverský arcibiskup Charles Chaput. „Moderní bio-

logie ví přesně, kdy začíná lidský život – v okamžiku početí. [...] Náboženství s tím nemá co dělat“.

Arcibiskup dále prohlásil, že senátor Biden nechápe, co je pluralismus. „Pluralismus je úsilí o zdravý, nenásilný nesouhlas; vyžaduje prostředí, kde se lidé s přesvědčením snaží – se vsí úctou, ale usilovně – prosadit svůj názor.“ „Ovšemže se snažíme pochopit názory jiných lidí a dělat kompromisy tam, kde je to možné – ale ne za cenu práva na život“.

„Potrat je zásadní záležitost,“ pokračoval arcibiskup. „Není to něco jako bytová politika nebo cena dovážené nafty. Jde vždycky o úmyslné zabití nevinného života.“

Tvrdí-li senátor Biden, že nesmíme „vnucovat“ své přesvědčení druhým, tvrdí arcibiskup Chaput, že odpor k potratu je věcí lidských práv: není to náboženský názor.

„Je třeba zastavit potratový průmysl, který spustilo rozhodnutí Roe vs. Wade. [...] V opačném případě selžeme nejen jako věřící, ale také jako občané,“ uzavřel arcibiskup.

Zenit

Řím: konference o evoluci

Od 3. do 7. března 2009 se bude v Římě konat mezinárodní konference s názvem: Biologická evoluce: fakta a teorie. Kritické zhodnocení 150 let od vydání „Původu druhů“. Organizuje ji římská Gregoriana a Univerzita Notre Dame v Indianě. Zaštituje ji Papežská rada pro kulturu jako součást projektu STOQ (Věda, teologie a ontologické bádání).

Představitelé těchto institucí uspořádali tiskovou konferenci. Na ní bylo řečeno, že debaty o teorii evoluce se stále přiostrují, jak mezi křesťany, tak v evolucionistických kruzích. Přitom se Darwinovo dílo diskutuje spíše ideologicky než vědecky. Je proto důležité v debatě přírodovědců, filosofů, teologů i ateistů věci vyjasnit. Cílem konference je racionální diskuse a dialog mezi vědci různých zaměření. Církev má na tomto dialogu zájem, přičemž plně respektuje všechna odborná stanoviska.

Půjde o akademický kongres organizovaný univerzitami, ne o církevní podnik. Patronát Papežské rady pro kulturu vyjadřuje pouze zájem Církve o tyto otázky.

VIS

Oslavy Misijní neděle

Oslavme spolu Misijní neděli. Světový den modliteb za misie s sebou přináší kromě pravidelných bohoslužeb a misijních sbírek na projekty Papežského misijního díla šíření víry i řadu dalších aktivit, které vycházejí z misijního nadšení mnoha lidí. Následující informace chtějí být inspirací i pozvánkou:

MISIJNÍ MOST MODLITBY 2008

Sobota 18. 10. ve 21:00

Před 82 lety vyhlásil Sv. otec Pius XI. každou předposlední říjnovou neděli za Misijní neděli, kterou od té doby na celém světě organizuje Papežské misijní dílo šíření víry. Tento celosvětový den modliteb je spojený s finanční sbírkou, z níž se pravidelně podporují projekty na pomoc nejpotřebnějším (dnes přibližně v 1100 misijních diecézích). Letos opět přicházíme v rámci misijních oslav s nabídkou vytvoření společného Misijního Mostu Modlitby (dále MMM), a to v předvečer letošní Misijní neděle, tj. v sobotu 18. října ve 21:00. Všichni zájemci se mohou doma či v kostele sejít, za-

pálit svíčku a pomodlit se růženec nebo jakoukoli modlitbu za misie, misionáře, chudé a trpící lidi, za šíření radosti evangelia na celém světě. Svíce pro tuto aktivitu mohou být předem požehnány v kostele. V rámci MMM proběhlo na různých místech mnoho zajímavých akcí: misijní besedy, výstavy, žehnutí svící, setkání, misijní růženec, vystoupení hudebních skupin, adorace, Misijní jarmark a lunapark, vznikla Misijní klubka a společenství mládeže apod. Byli jsme ve spojení i s lidmi z jiných kontinentů. Vám všem, kteří jste MMM pořádali nebo budete připravovat, upřímně děkujeme!

Misijní most modlitby

Termín: sobota 18. 10. od 20:00 do 21:00, místo: kostel sv. Jana Nepomuckého, ŘKF Bory, Plzeň. Během tohoto modlitebního setkání proběhne adorace za misie.

Slavnostní mše svatá

Termín: neděle 19. 10. v 10:30, místo: katedrála sv. Bartoloměje v Plzni. Hlav-

ní celebrant bude otec biskup František Radkovský. Připraven bude Misijní koláč a další překvapení.

Misijní jarmark na Misijní neděli

Termín: 19. 10. od 13:00 do 17:00, místo: kostel Nejsvětější Trojice, Spálená ulice, Praha. Všichni jste zváni.

Misijní beseda

Termín: neděle 19. 10. v 17:00, místo: kostel Panny Marie Nanebevzaté, Františkánská ulice, Plzeň. Návštěvníci se mohou těšit na zajímavé vyprávění a setkání s účastníkem misijní cesty do Papui-Nové Guineje Filipem Breindlem z Radia Proglas.

Misijní most modlitby

Termín: 18. 10., 20:00 - 21:00, místo: kostel Nejsvětější Trojice, Spálená ulice, Praha. Požehnání svící a modlitba za misie.

Misijní neděle v TV NOE

PMD ve spolupráci s TV NOE připravuje Misijní neděli v TV Noe. Dne 19.

MISIJNÍ NEDĚLE / LIST BISKUPŮ

10. bude TV Noe v 10:00 vysílat přímý přenos slavnostní mše svaté z františkánského kostela sv. Jakuba v Trnavě na Slovensku. Hlavním celebrantem bude místní národní ředitel PMD. Všichni jste přímo do Trnavy nebo k televizním obrazovkám srdečně zváni.

Misijní neděle na radiu Proglas

V sobotním růženci 18. 10. od 20:30 budeme pamatovat na misie, každý desátek obětujeme za jeden kontinent. V sobotu 18. 10. ve 21.00 se moderátor pomodlí modlitbu za misie z Kancionálu č. 032. Přímluva za misie zazní ve chválách v sobotu 18. 10. večer, v neděli 19. 10. ráno a večer. Myšlenka na den od P. Jiřího Šlégra, národního ředitele PMD, zazní v neděli 19. 10. v časech 5.30, 11.57 a 17.55. V neděli 19. 10. bude v 9.00 přímý přenos slavnostní mše svaté z kostela sv. Tomáše v Brně. Hlavním celebrantem bude P. Jiří Šlégr, národní ředitel PMD. Po mši svaté v neděli 19. 10. zazní v 10.00 poselství Benedikta XVI. k Misijní neděli. Prosba za misie zazní také v neděli 19. 10. v polední modlitbě Anděl Páně a v Modlitbě rodin v 18.00. Všichni jste přímo na uvedené pořady srdečně zváni.

Den pro misie – Barevný svět 3

Termín: 18. 10., místo: Dolní Němčí.

Program: (13.30) Slavnostní misijní mše svatá, hlavní celebrant P. Jiří Šlégr, národní ředitel PMD, přijetí dětí do Misijního klubka. (14.30) Putování po stopách prvního misionáře – hymna Misijního díla dětí, modlitba, zahájení pásma zajímavých her a soutěží, vypuštění holubů s přáním pro děti všech kontinentů, scénka, písničky apod. (17.30) Vyhodnocení soutěží. (19.00) Adorace, společný celosvětový Misijní Most Modlitby za misie.

1. Misijní den dětí ve farnosti sv. Cyrila a Metoděje

Termín: neděle 19. 10., místo: farnost Brno-Židenice. Na programu bude slavnostní misijní mše svatá, modlitba misijního růžence, putování po stopách zakladatelky PMD Pauline Marie Jaricot, misijní soutěže nejen pro děti, občerstvení, promítání filmu, beseda s národním ředitelem PMD, P. Jiřím Šlégrem, koncert SBM a svátostné požehnání.

Podněty k prožití Misijní neděle

Národní kancelář PMD pro Vás připravila řadu námětů, kterými lze obo-

hatit slavení Misijní neděle. Jde např. o misijní přímluvy, komentář k obětním darům a texty misijní vigilie. Oslavy Misijní neděle lze také spojit s návštěvou nemocných, promítáním filmu, misijním dnem, putovní výstavou, koncertem, besedou či misijním dnem. K dispozici je též poselství Sv. otce Benedikta XVI. k Misijní neděli a dopis národního ředitele PMD P. Jiřího Šlégra k Misijní neděli. V mnoha farnostech se kromě mše svaté na Misijní neděli již od začátku měsíce října lidé modlí misijní růženec, účastní se adorací za misie, připravují děti na vstup do Misijního klubka, chystají pestré misijní nástěnky. Nechybí ani tradiční akce PMD, jako např. Misijní jarmarky a Misijní koláče. Vše přispívá k oživení našich farností či společenství, ve kterých slavení Misijní neděle probíhá. V národní kanceláři PMD Vám rádi poskytneme podrobnější informace a potřebné materiály.

Prosíme všechny, kdo se chystají zapojit do Misijního mostu modlitby nebo dalších akcí spojených s Misijní nedělí, aby nás o plánovaných aktivitách co nejdříve stručně informovali v národní kanceláři PMD. Děkujeme.

PMD

List biskupů České provincie

List byl čten při bohoslužbách 25. neděle v mezidobí (21. 9. 2008). Mimo jiné se v něm říká, že sv. Václav vložil do kořenů našich dějin křesťanské hodnoty: „hluboký vztah k Bohu, vzájemné mezilidské vztahy založené na křesťanské lásce, úctu k životu, svobodu pro všechny, péči o chudé, toleranci, zodpovědnost“.

Foto: <http://cs.wikipedia.org>

Draží spolubratři kněží a jáhni, milí řeholníci a řeholnice, draží věřící!

V běžném každodenním životě při-

chází tolik událostí, domácích i světových, jedna překrývá druhou a mnohé rychle zapadají za horizont běžícího času. V letošním roce jsme si připomínali některé tzv. „osmičkové události“ z našich moderních dějin, které mají význačné formující místo v naší historii. V této souvislosti jsme si hned na začátku roku připomněli pro naše dějiny zvláště významnou skutečnost – narození sv. Václava, vzdělaného křesťanského vládce a mučedníka, jehož život na počátku našich dějin má zakládající důležitost. Zůstal po staletí zářivou postavou našich dějin a je i po jedenácti letech aktuální výzvou pro naši dobu. Proto jsme vyhlásili tento rok za svatováclavský.

Nyní se blíží ústřední slavnost tohoto jubilea, národní svatováclavská pouť do Staré Boleslavi a pak i další významné události svatováclavského roku. Naše slavení ale nemůže zůstat jen vnější udá-

lostí. Úcta ke světcům a zamyšlení nad jeho životem, který ovlivňoval víc než tisíc let naše dějiny, nám klade otázky a výzvy i pro přítomnost. Naši národní světci jsou nejen našimi ochránci, ale také „ikonami“ a konkrétním podobenstvím evangelního života pro náš dnešek. Dívejme se proto na životní cestu, jednání a příklad sv. Václava, mučedníka a hlavního patrona našeho národa, a hledejme inspiraci. Síla evangelia v jeho životě zůstává jako dědictví. A to je hned první otázka: jaké dědictví zanecháváme my svým potomkům a co jim z převzatého pokladu víry předáváme? Sv. Ludmila, bába sv. Václava, svému vnukovi věrně předávala víru, živý vztah k Bohu. A Václav pak toto dědictví přinášel svým životem a svým příkladem celému národu, aniž z víry dělal ideologii pro upevnění své vladařské moci. Velká inspirační výzva!

LIST BISKUPŮ / PROMLUVA PAPEŽE

Co my považujeme ve svém životě za skutečně důležité? Hmotné „statky“ nebo hodnoty pro poctivý a pravdivý život zajišťující budoucnost, jako jsou upřímnost, spravedlnost, věrnost, poctivost, statečnost? Svatý Václav byl na začátku našich dějin prvním vzdělaným křesťanským panovníkem. Kladl základy našich dějin a do jejich kořenů vkládal křesťanské hodnoty: hluboký vztah k Bohu, vzájemné mezilidské vztahy založené na křesťanské lásce, úctu k životu, svobodu pro všechny, péči o chudé, toleranci, zodpovědnost. Václavovi šlo o víru živou a žitou, ne o nějaký nástroj ovlivňování. Zdá se, že se ve světě začíná pomalu vracet hledání pevných hodnot jako perspektiva budoucnosti... Život sv. Václava i ostatních světců jsou dokladem, že život postavený na evangelních hodnotách má trvalost a dává

člověku naději pro budoucnost, bez níž se nedá žít. Vnější oslavy, i kdyby byly sebevětší a budily velké uznání a obdiv ke světcům, by nakonec zanechaly možná jen pocit prázdnoty a zbytečnosti, kdyby nevyústily v konkrétní přisvojení si těchto hodnot, všeho toho krásného a dobrého, co vytváří trvalost a velikost postav světců naší minulosti.

Při svém pohledu na život a vzor sv. Václava však nesmíme podlehnout omylu dnešního člověka, který se spoléhá jen sám na sebe, na svoje schopnosti a nadání a vše měří výkonem. V mešní preface o světcích vyznáváme: „Velikost jejich života je tvůj dar...“ Když se necháváme inspirovat životem sv. Václava, nepřehlédneme jeho žitou víru, která ho vedla k tomu, aby se neopíral jen o svou panovnickou moc, o své vlohy a vzdělání, ale o Krista, v kterého věřil. Z toho

to pramene pak vycházejí trvalé plody a síla v nejobtížnějších okamžicích jeho života. Tento základní rozměr světcova života se musí stát nejsilnější inspirací pro náš dnešek.

Všechny vás proto zveme na jubilejní pouť do Staré Boleslavi, k oslavě a úctě sv. Václava, dědice České země, mučedníka a knížete. Přijďte se poklonit vzácné relikvii tohoto patrona a ochránce našeho národa, která je znamením jeho živé přítomnosti v našich dějinách.

K tomu vám společně žehnáme

*kardinál Miloslav Vlk,
arcibiskup pražský a primas český
Mons. Dominik Duka OP,
biskup královéhradecký
Mons. Jiří Paďour OFMCap.,
biskup českobudějovický
Mons. František Radkovský,
biskup plzeňský*

Bůh nechal v Lurdech zazářit paprsek své krásy

Promluva Benedikta XVI. před jeskyní Massabielle ze dne 13. 9. 2008

Drahý monsignore Perriere, biskupe Tarbes a Lurd,

drazí bratři v biskupské a kněžské službě,

drazí poutníci, dráží bratři a sestry!

Před 150 lety, 11. února 1858, na tomto neobydleném místě zvaném *Massabiellská jeskyně* spatřila Bernadetta Soubirousová, prosté děvče z Lurd, světlo a uvnitř tohoto světla mladou „*krásnou, nade vše krásnou*“ paní. Tato paní se k ní láskyplně, něžně, uctivě a s důvěrou obrátila. „*Vykala mi* (vypráví Bernadeta)... *Chcete mi prokázat laskavost tím, že sem následujících patnáct dní budete přicházet?* (ptá se ta Paní) ... *Dívala se na mne jako osoba, která mluví s jinou osobou*“. Při tomto rozhovoru, během tohoto něžnosti zcela prostoupeného dialogu, jí tato Paní pověřila, aby předala velmi jednoduché vzkazy o modlitbě, pokání a obrácení. Není divu, že Maria je krásná, takže při zjevení z 25. března 1858 oznamuje svoje jméno takto: „*Jsem Neposkvrněná Početí*.“

Žena oděná sluncem

Podívejme se, jak tuto „Ženu oděnou sluncem“ (Zj 12,1) vykresluje Písmo. Nejsvětější Panna Maria, oslavená Žena z Apokalypsy, má nad hlavou korunu z dvanácti hvězd, které představují dvanáct izraelských kmenů, celý Boží lid,

celé společenství svatých, a zároveň je u jejích nohou měsíc, obraz smrti a smrtelnosti. Maria nechala smrt za sebou; je cele oděna životem, životem Syna, zmrtvýchvstalého Krista. Je tak znamením vítězství lásky, dobra a Boha, který dává našemu světu naději, kterou potřebuje. Obraťme dnes večer svůj pohled k Marii – tak slavné a tak lidské – a dovolme jí, aby nás vedla k Bohu, který je vítězem. Mnoho lidí vydalo svědectví o tom, že setkání s rozzářenou tváří Bernadetty rozechvívalo srdce i zraky. Jak během zjevení, tak během jejího vyprávění se její tvář změnila a zářila. Tehdy Bernadetta přebývala ve světle z Massabielle. Každodenní život rodiny Soubirousových byl nicméně prostoupen bídou, zármutkem, nemocí, neporozuměním, odmítáním a chudobou. Přestože v rodinných vztazích nechyběla láska a vroucnost, bylo obtížné žít v „*cachot*“ („*vězení*“). Pozemské stíny však nebránily záři nebeského světla: „*Světlo svítí v temnotách...*“ (Jan 1,5).

Lurdy jsou jedním z míst, které Bůh vyvolil k tomu, aby v něm nechal zazářit zvláštní paprsek své krásy. Odtud plyne důležitost, kterou zde má symbol světla. Počínaje čtvrtým zjevením zažehla Bernadetta, jež přicházela k jeskyni každé ráno, po každé požeňnanou svíci a drže-

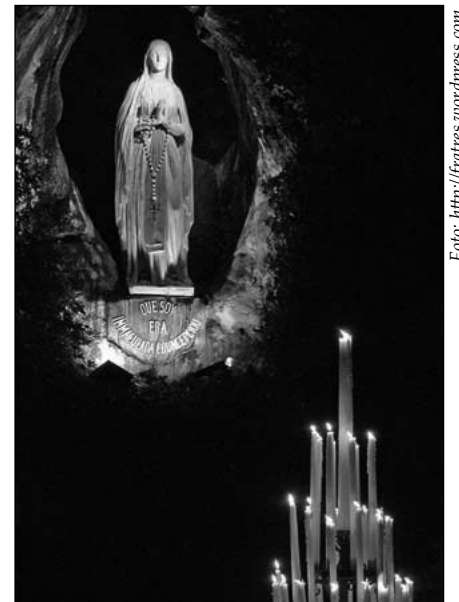

Foto: <http://fratres-wordpress.com>

la ji v levé ruce, až se jí Panna ukázala. Záhy Bernadettě začali lidé dávat svíce, aby je postavila na zem do jeskyně. Zkrátka pak sami lidé začali na toto místo světla a pokoje klást svíce. Matka Boží dala na srozuměnou, že jsou jí milé tisíce svíček, které od té doby nepřetržitě svítí v jeskyni zjevení k její oslavě. Od onoho dne před jeskyní dnem i nocí, v zimě i v létě září planoucí keř zažehnutý mod-

PROMLUVA PAPEŽE

litbami poutníků a nemocných, kteří vyjadřují své starosti a potřeby, ale především svou vírou a nadějí.

Škola modlitby růžence

Přicházíme sem do Lurdy na pouť a chceme ve šlépějích Bernadetty vstoupit do oné mimořádné blízkosti *mezi nebem a zemí*, která nikdy nepominula a nepřestává se upevňovat. Stojí za zmínku, že během zjevení Bernadetta recituje růženec před zraky Marie, která se k ní během doxologie (chvalozpěv vznešenosti Boží) přidává. Tento fakt potvrzuje hluboce teocentrický (na Boha zaměřený) charakter modlitby růžence. Když jej recitujeme, Maria nám dává své srdce a svůj pohled, abychom rozjímali o životě jejího Syna, Ježíše Krista. Můj ctihodný předchůdce Jan Pavel II. navštívil Lurdy dvakrát. Víme, jak často se ve svém životě a své službě opíral o přímlovu Panny Marie. Stejně jako mnozí jeho předchůdci na Petrově stolci, také on živě povzbuzoval k modlitbě růžence; učinil to jedinečným způsobem, když obohatil růženec o meditaci tajemství Světla. Tato tajemství jsou ostatně znázorněna na fasádě baziliky novými mozaikami, které byly odhaleny loňského roku. Maria nám stejně jako u všech událostí Kristova života, které *„uchovávala ve svém srdci“* (Lk 2,19), umožňuje chápat, že všechny etapy jeho veřejného působení jsou integrující součástí zjevení Slávy Boží. Kéž Lurdy, místo světla, zůstanou školou modlitby růžence, který vede Ježíšovy učedníky před zraky jeho Matky do autentického a srdečného dialogu s jejich Místrem!

Místo společenství, naděje a obrácení

Z úst Bernadetty slyšíme slova Panny Marie, která nás žádá, abychom sem *přicházeli v procesích* prostě a vroucně se modlit. Procesí *„aux flambeaux“* dodává našemu tělesnému zraku tajemství modlitby: ve společenství Církve, která spojuje vyvolené v nebi a poutníky na zemi, pramení světlo dialogu mezi člověkem a jeho Pánem a v dějinách lidstva se otevírá osvětlená cesta i v těch nejtemnějších chvílích. Toto procesí je momentem velké církevní radosti, ale také dobou jasné reflexe: úmysly, které si s sebou přinášíme, prohlubují naše hluboké společenství se všemi bytostmi, jež trpí. Myslíme na nevinné oběti vystavené násilí, válce, terorismu, hladu nebo důsledkům nepravdy, pohrom, kalamit, nenávisti, útlaku, útokům proti jejich lidské

důstojnosti a jejich základním právům, proti svobodě jejich jednání a smýšlení. Pomysleme také na ty, na něž dolehly rodné problémy nebo trpí v důsledku nezaměstnanosti, nemoci, slabosti, samoty nebo postavením imigrantů. A nechci zapomenout na ty, kteří trpí pro Kristovo jméno a umírají pro Něho.

Maria nás učí modlit se a činit z naší modlitby úkon lásky k Bohu a lásky k bližním. Když se modlíme s Marií, přijímáme do svého srdce ty, kteří trpí. Jak by se pak v důsledku toho neproměnil také náš život? Proč by se naše bytí a celý náš život neměl stát místem pohostinnosti pro naše bližní? Lurdy jsou místem pokoje, protože jsou místem společenství, naděje a obrácení.

Žít křesťanskou lásku znamená umožnit, aby světlo Boží vstoupilo do světa, a zároveň ukazovat jeho pravý zdroj.

Vaše lampy ať hoří

Nyní, kdy se blíží noc, nám Ježíš říká: *„Vaše lampy ať hoří“* (srov. Lk 12,35): lampa víry, lampa modlitby, lampa naděje a lásky! Tento noční pochod, který nese světlo, silně promlouvá k našemu nitru, dotýká se našeho srdce a sděluje mnohem více než každé jiné pronesené či zamýšlené slovo. Toto gesto vyjadřuje situaci nás křesťanů na cestě: potřebujeme světlo a zároveň jsme povoláni stát se světlem. Hřích nás oslepuje, brání nám nechat se vést našimi bratry, nutí nás nedůvěřovat jim a nenechat se vést. Potřebujeme být osvětleni a opakujeme prosbu slepého Bartimeje: *„Mistře, ať vidím!“* (Mk 10,51). Učiň, ať vidím svůj hřích, který mi překáží, ale především, Pane, učiň, ať vidím tvou slávu! Vězme, že naše modlitba již byla vyslyšena, a děkujeme, protože jak říká svatý Pavel v listě Efesánům: *„Kristus tě osvítí“* (5,14) a svatý Petr dodává: *„Ten, který vás povolal ze tmy ke svému podivuhodnému světlu“* (1 Petr 2,9).

Nám, kteří nejsme světlem, může nyní Kristus říci: *„Vy jste světlo světa“* a svěřit nám péči o to, aby světlo lásky zářilo. Jak píše apoštol Jan: *„Kdo svého bratra miluje, zůstává ve světle a pro nikoho není pohoršením“* (1 Jan 2,10). Žít křesťanskou lásku znamená umožnit, aby světlo Boží vstoupilo do světa, a zároveň ukazovat jeho pravý zdroj. Svatý Lev Veliký píše: *„Kdokoli skutečně žije v Církvi naplno a mravně, kdo myslí na to, co pochází shů-*

ry, a ne nato, co je na zemi (srov. Kol 3,2), je v jistém smyslu podobný nebeskému světlu; když sám uskutečňuje záři svatého života, jako hvězda ukazuje mnohým onu cestu, která vede k Bohu.“ (Serm. III,5).

Do této lurdské svatyně, k níž křesťané celého světa obrací pohled od doby, kdy zde Panna Maria nechala zazářit naději a lásce, obdarovala nemocné, chudé a především nepatrné, jsme zváni, abychom objevovali jednoduchost svého povolání: *ve skutečnosti stačí milovat.*

Kříž, znamení lásky a naděje

Zítřejší slavnost Povýšení svatého Kříže nám umožní vstoupit do srdce tohoto tajemství. V dnešní vigílii se náš pohled obrací ke znamení nové Smlouvy, v němž se sbíhá celý Ježíšův život. Kříž představuje nejvyšší a dokonalý úkon Ježíšovy lásky, kterým daruje život za své přátele. *„Tak musí být vyvýšen Syn člověka, aby každý, kdo v něho věří, měl skrze něho život věčný“* (Jan 3,14-15). Ježíšova smrt, ohlášená ve zpěvu o Božím Služebníku, je smrtí, která se stává světlem pro národy; je smrtí, která ve spojení s liturgií odčinění přináší smíření; je smrtí, která je koncem smrti. Od té doby je kříž znamením naděje, korouhví Ježíšova vítězství, protože *„Bůh tak miloval svět, že dal svého jednorozrozeného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.“* (Jan 3,16). Skrze kříž se celému našemu životu dostává světla, síly a naděje. Křížem se zjevuje celá hloubka lásky, obsažená v původním Stvořitelově plánu; křížem je vše zachráněno a dovršeno. Proto se život ve víře v Krista, který zemřel a vstal z mrtvých, stává světlem.

Zjevení byla obestřena světlem a Bůh zažehl v pohledu Bernadetty plamen, který obrátil nesčetná srdce. Kolik lidí sem přichází v naději, že snad tajně dosáhnou nějakého zázraku, a pak na zpáteční cestě, po duchovní zkušenosti autenticky církevního života, mění svůj pohled na Boha, na druhé i na sebe sama. Rozhoří se v nich malý plamen, zvaný naděje, soucit a něha. Nenápadné setkání s Bernadettou a s Pannou Marií může změnit život, protože jsou na tomto místě v Massabielle, aby nás vedly ke Kristu, který je naším životem, naší silou a světlem. Kéž vám Panna Maria a svatá Bernadetta pomohou, abyste žili jako děti světla a dosvědčovali každý den svým životem, že Kristus je naše světlo, naše naděje a náš život!

preložil P. Milan Glaser SJ
<http://tisk.cirkev.cz>
 (mezzitituly redakce)

KOMENTÁŘE

Bouře na Kavkaze

Lze srovnávat Jižní Osetii s Kosovem?

Kdo by si chtěl vzpomenout, kdy se před srpnovými boji psalo o Jižní Osetii, měl by velmi těžkou práci. A pokud by si řekl, že na titulních stránkách se Jižní Osetie u nás předtím nikdy nevykytla, měl by pravdu. S výjimkou několika specialistů se proto válka mezi Ruskem a Gruzii musela lidem jevit jako blesk z čistého nebe. Abychom mohli zaujmout informované stanovisko, musíme si připomenout, co předcházelo.

Jižní Osetie je území nazvané podle svého většinového obyvatelstva Osetinců, kteří hovoří jiným jazykem než Gruzinci; ti představovali v Jižní Osetii třetinu obyvatel. To však nijak nebránilo tomu, aby Jižní Osetie byla po dlouhá staletí součástí Gruzie – během existence samostatného království, po zahrnutí do ruské říše v 19. století i v rámci SSSR, v němž měla statut autonomní oblasti.

Během rozpadu SSSR vzniklo v Jižní Osetii hnutí požadující posílení autonomie, na které tehdejší gruzínské vedení reagovalo zrušením již dosažené autonomie. Tento krok vyvolal v roce 1991 ozbrojené srážky mezi Osetinci a Gruzinci, jež byly ukončeny dohodou o příměří z roku 1992 zprostředkovanou OBSE (Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě). Součástí dohody byla i přítomnost ruských vojsk jakožto „udržovatelů míru“ (spolu s jednotkami gruzínskými). Klidu zbraní měly obě strany využít k jednání o statutu Jižní Osetie v rámci Gruzie. A Gruzie i s Jižní Osetií následně zmizely z obrazovek i stránek novin.

Vývoj konfliktu

Co ale nezmyslelo ze světa, byl zájem významné části postsovětského ruského establishmentu na opětovné získání vlivu ve ztracených částech impéria, které v případě Gruzie bylo mnohem starší než sovětské. Jelikož Jižní Osetie se stala nejen základnou ruských vojsk, ale i výborným prostředkem nátlaku na Gruzii, ruská strana nedělala nic, co by mohlo vést k odstranění roztržky, zato ale hodně k jejímu udržování. Další silnou motivací k permanentnímu udržování konfliktu – a to nejen pro ruské vojáky – byla „hmotná“ zainteresovanost. V Jižní Osetii ústí tunel spojující území Jižní Osetie s Ruskou federací. Ten byl a je využíván k oboustrannému pašování zboží, což je

Foto: <http://www.rbcnews.ru>

výhodné jako pro ruské a jihoosetinské vojáky a funkcionáře, tak pro kriminální kruhy v Gruzii, pro něž je Jižní Osetie trvalým opěrným bodem. O důležitosti těchto aktivit pro jejich provozovatele svědčí mj. i události v roce 2004, kdy se gruzínské úřady pokusily zakročit proti těmto aktivitám, které poškozují okolní ekonomiky a naopak posilují místní podsvětí. Tento pokus však narazil na rozhodný odpor ze strany jihoosetinských ozbrojenců a skončil neúspěchem. Nemusíme snad ani podotknout, že ruské mírové jednotky proti jihoosetinským milicím nezasáhly. Nezájem představitelů Jižní Osetie o integraci do Gruzie se stal zjevným v roce 2005. Přestože vláda Tbilisi získala podporu OBSE pro svůj plán reintegrace Jižní Osetie, který počítal s vysokým stupněm autonomie, zástupci Jižní Osetie se ani nenamáhalí přijet na konferenci, kde se mělo na bázi tohoto plánu jednat. Naopak – úměrně k tomu, jak se Gruzie snažila přiblížit Západu, se Jižní Osetie politicky dále vzdalovala. V roce 2006 byl v této oblasti proveden plebiscit, ve kterém se přes 99 % Osetinců vyslovilo pro nezávislost. A v dubnu letošního roku se ruská strana rozhodla přilít oleje do ohně a z celé řady občanů Jižní Osetie udělala občany či rezidenty Ruské Federace tím, že jim rozdala ruské pasy. A začátkem srpna – mimo pozornost sdělovacích prostředků

– se začaly stupňovat ozbrojené útoky ze strany jihoosetinských milic na gruzínské vesnice uvnitř Jižní Osetie, popř. na postavení gruzínských jednotek tvořících součást mírových sil, aniž by jim v tom ruské jednotky mající vykonávat stejnou roli jakkoli bránily. Výzvy k příměří z gruzínské strany byly ignorovány. V noci ze 7. na 8. srpna začaly hraničním tunelem přijíždět velké jednotky pravidelné ruské armády. Časně ráno 8. srpna vstoupily na území Jižní Osetie pravidelné jednotky gruzínské armády a zaútočily na postavení jihoosetinské milice. V průběhu dne dorazily na bojiště i ruské jednotky a ruská letadla bombardovala nejen postavení gruzínské armády v Jižní Osetii, ale i cíle vzdálené desítky kilometrů od jejich hranic. Velmi rychle se začala projevovat převaha ruské armády a – což je mnohem horší – i převaha ruské propagandy.

Lživá ruská propaganda

Ta líčila ruskou agresi proti Gruzii jako humanitární akci obdobnou té, jakou podniklo NATO v Kosovu v roce 1999. Zcela zapomenuto mělo být 16 let hospodářské a vojenské podpory jihoosetinským i abcházským separatistům a trvalé úsilí Ruské federace znemožnit jakékoli kroky, které by mohly vést k návratu gruzínských uprchlíků do obou oblastí a ke snížení napětí a jejich postupné

KOMENTÁŘE

reintegraci do Gruzie. Zcela zapomenut měl být fakt, že ruské „mírové“ jednotky nikdy nezasáhly proti útokům jihoosetinských milicí na gruzínské vesnice v Jižní Osetii. Zcela zapomenuto mělo být, že ruské jednotky nejenže neučinily přítrž hospodářské kriminalitě v Jižní Osetii poškozující Gruzii, ale aktivně na ní participovaly. Jinými slovy – mělo být zapomenuto, že Ruské federaci nešlo o ochranu etnické svébytnosti těchto oblastí, nýbrž o vytvoření permanentního nástroje nátlaku na republiku, která si dovolila nárokovat samostatnost. A zcela zapomenuto mělo být, že v okamžiku, kdy tato republika začala mít tu drzost, že se chtěla postupně stát součástí Západu, bylo v Moskvě rozhodnuto, že nastal čas k exemplárnímu potrestání.

Jižní Osetie není Kosovo

A značná část západních médií a politiků tuto verzi přijala. Ochotně papouškuje argument Moskvy, že po uznání Kosova nemá nikdo právo je kritizovat

za zásah v Jižní Osetii a následné uznání nezávislosti Jižní Osetie a Abcházie. Přitom nikdo z těch, kdo tento argument přijímají, se ani nezmohl na to, aby Ruskou federaci vyzval k tomu, aby byla důsledná a uznala nyní i nezávislost Kosova, když se tedy na tento případ odvolává. Srovnávání Kosova a obou oblastí Gruzie je přitom naprosto nesmyslné. Po obsazení Kosova srbskými vojsky v roce 1912 doprovázeném masakry albánského etnika měl srbský stát téměř sto let na to, aby vytvořil státnost, v níž by našli domov i nesrbští obyvatelé. Nikdy se mu to nepodařilo a proto jediná možnost, jak zabránit další krvavé kapitole rozpadu Jugoslávie a dalším Srebrenicím, byl vojenský zásah Západu a po téměř deseti letech marného úsilí mezinárodního společenství udržet Kosovo uvnitř Srbska spolknutí hořké pilulky a uznání nezávislého Kosova. Naproti tomu samostatná Gruzie nedostala žádnou šanci vytvořit takovou státnost, ve které by se její národnostní menšiny cítily spokoje-

né. Současně s tím, jak se vymanila z téměř dvousetleté nadvlády Moskvy a komunistické totality, se vynořil razantní požadavek na posílení autonomie Jižní Osetie. Dnes už nelze zjistit, kolik Osetinců opravdu o něco takového tehdy stálo a považovalo to zároveň za tak naléhavou věc, že stála za násilným konfliktem. Dějiny – a obzvlášť dějiny násilí – nejsou magnetickou páskou, kterou lze jen tak převinout zpět.

Jakou radu a pomoc bychom měli nyní dát Gruzii? Jsem přesvědčen, že odpověď je velmi jednoduchá. Veškeré svoje úsilí zaměřit na vytvoření vlády zákona a prosperující společnosti bez korupce co nejvíce se podobající tomu nejlepšímu, co lze v euroatlantické civilizaci nalézt. Pokud se jí to podaří, pak se Gruzie dožije dne, kdy jak Jižní Osetie, tak Abcházie budou usilovat o návrat gruzínské svrchovanosti. A pokud ne – žádná škoda.

Pavel Bratinka
(mezititulky redakce)

Rick: milionář – konvertita

Foto: <http://www.hedvabnastezka.cz>

Plovoucí katolický kostel na jezeře Toulé Sap v Kambodži

Aby se prosadil, musel si dát americké jméno. A s ním vejde do dějin elektroniky. Inženýr Rick Tan, narozený v Kambodži, který vyrůstal jako buddhista, je jedním z vynálezců „scanneru“. Opravdová revoluce, použitá z lékařské oblasti do typografické (tiskárenské). „Nějaká revoluce? Nějakou chvíli jsem tomu věřil

i já,“ poznamenává s naznačeným úsměvem inženýr Tan. Je bosý, sedí na zkrácených nohou v postoji lotosu. Vezme do rukou bibli a s ní v napřežené ruce ukazuje na stěnu v pozadí: „Pravá revoluce je tamta.“ Zatímco se blíží k velkému kruzifixu pověšenému na zdi, vzpomíná na dobu, kdy se stal milionářem a dostával

přední funkce v elektronickém průmyslu. „A pak jsem si koupil vilu v Kalifornii, přepychové auto a udělal pětihvězdičkovou dovolenou.“ Prostě byl to závatrný a zavídníhodný vzestup. „Pak po několika letech ale má dcera odešla z domova a vstoupila do kláštera s klauzurou ve Spojených státech a můj syn odešel na studia a stal se knězem. Abych to vyjádřil inforatickou hantýrkou: „Hrozilo mi, že udělám ‚tilt‘.“

„Byl jsem zvyklý nacházet řešení díky vědě, matematice a logice, ale tenkrát jsem upadl do vážné krize. Moje žena se nijak nestavěla proti rozhodnutí naší dcery. A já?... Teprve díky ní jsem začínal hledat odpověď na otázku: Kdo to je tento Ježíš, který tak zamotal hlavu mé dceři?“ Odpověď je v tom, co Rick udělal po tom. Znovu si vzal své khmerské jméno Vierac a nyní žije v hlavním městě Kambodže Phnom Penhu.

A co vila v Kalifornii? – „Prodal jsem ji.“ A dvě přepychová auta za 100.000 dolarů? – „Ta jsem také prodal. A s těmi penězi pomáháme misionářům v Kambodži.“

Nijak se nebojí chodit po blátivých až bahnitých cestách s P. Mariem Ghez-

KOMENTÁŘE / DOKUMENTY

zim a sbírat v chatrčích nemocné děti. V zemi, kde neexistuje bezplatná zdravotní péče, je Vierac nosí do nemocnice a jejich léčení pak sám platí. A je-li v nějaké kolové stavbě nějaká umírající stařenka, Vierac s P. Mariem k ní vylezou a hodiny zůstávají tam, kde by nikdo nevydržel déle než pět minut.

Nynější život inženýra Tana je také křesťanskou odpovědí na nenávist. „Můj otec? Kdo ví kde a do jakého hromadného hrobu jej hodili.“ Na hromadách kostér nalezených na Pol Potových polích smrti, na oněch úděsných „killing fields“ by mohla být i kostra profesora Tana. Když Rudí Khmerové dobyli hlavní město Phnom Penh, Veiracův otec studoval v Paříži. „Vyzvali ho, aby se vrátil budovat vlast, že se mu nic nestane.“ A profesor Tan udělal osudnou životní chybu, že věřil slovu komunistů. Vrátil se. „Nikdo

ho už nikdy nespátřil,“ vypráví pohnutým hlasem syn. Zmizel jako každý jiný studovaný člověk. Byl to „Anno Zero“ (Nultý rok) éry mnohonásobného komunistického vraha vlastního národa Pol Pota: Pryč s intelektuály, pryč s knihami, v hlavě smí být místo jen pro zvrácenou komunistickou utopii. Aby bylo jasné, jakou ideu měl komunistický režim Rudých Khmerů, bylo nejhorší středisko mučení vytvořeno ve francouzském gymnáziu hlavního města Phnom Penhu: od té doby dodávalo 300 mrtvol denně. Také kvůli tomu si chlapec dal jméno Rick, a jak jen bylo možno, utekl do Ameriky. Dnes je mu, jako by se vracel k četbě knihy zavalené troskami či hromadami odpadků a půdou prosáklou krví.

„Bohužel nyní je pro mne snadnější pochopit velký filozofický limit buddhistického náboženství, které má v Kam-

bodži silné animistické sklony. Pojem Karmy, osudu, který nelze změnit, je velkou brzdou pro osvobození chudých. Lidé si myslí, že se musejí poddat zlému osudu, a když to udělají, je prý naděje na to, že si zaslouží převtělení do úspěšnější a bohatší bytosti. Proto je křesťanství revolucí, která zachvátí náboženskou oblast, ale nenechá společenský kontext beze změn. Jako každá novinka naráží na silný odpor: Ježíš nás učí, že naše talenty musejí přinášet plody a tak pomáhat bližnímu.“

Loučíme se otázkou: „A scanner? Nemáte ani jeden u sebe doma?“

„Ovšemže mám. Slouží mi k tomu, abych vytvářel přesné kopie úryvků evangelia a abych překládal do jazyka Khmerů katechismus katolické církve.“

Avvenire, 11. září 2008

pro RC Monitor zpracoval P. Josef Koláček SJ

Petice proti eutanazii a za obnovení ústavního práva na život

Hnutí Pro život ČR požaduje prostřednictvím petice obnovení práva na život zaručeného ústavou. Obrací se na lékaře a žádá je, aby petici pomohli rozšířit ve společnosti a aby se aktivně vyslovili proti záměru legalizace eutanazie.

Hnutí Pro život ČR v těchto dnech oslovuje osobním dopisem několik desítek tisíc lékařů v České republice a upozorňuje je na nebezpečí jejich zneužití ze strany státu k eutanazii – zabíjení nemocných na jejich žádost. V dopise připomíná: Jako lékaři můžete mít tedy časem nejen právo, ale i povinnost své pacienty zabíjet. Má-li mít totiž někdo právo, musí mít někdo jiný povinnost... Eutanazie je totiž nejlevnější formou „péče“ o nemocné. Zároveň lékaře prosí, aby pomohli petici rozšířit prostřednictvím svých ordinací mezi širokou veřejnost. Lékařům spolu s dalšími materiály zasílá samolepku s heslem: „Děkuji, ale své pacienty zabíjet nebudu.“

V petici Hnutí Pro život ČR upozorňuje, že ústava od roku 2002 umožňuje legalizovat zabíjení kohokoli pouhým zákonem – stačí k tomu prostá většina v parlamentu. Hnutí Pro život ČR vidí jako naprosto reálné, že pokud právo na život nebude garantováno ústavou, jak požaduje text petice, může dojít k legalizaci zabíjení narozených dětí na žá-

Foto: <http://www.odick.cz>

dost rodičů, k zabíjení psychicky nemocných pacientů neschopných se vyjádřit a dalších skupin. Zdeňka Rybová, viceprezidentka Hnutí Pro život ČR, k tomu uvedla: „Neříkáme, že může dojít ke zneužití eutanazie, ale varujeme veřejnost, že dnes je v souladu s ústavou jakýkoli zákon umožňující zabít kohokoli z nás. A to chceme změnit.“

Petici organizuje Hnutí Pro život ČR i přes to, že v Senátu byl minulý týden velkou většinou hlasů zamítnut návrh

zákona o eutanazii. Sdělovací prostředky totiž ihned přinesly informaci, že na stole bude za čas patrně návrh nový. Ten pak, jak se iniciátoři petice obávají, už nebude pouze připravovat půdu. Formulací zdánlivě přísných podmínek pro plošnou možnost aplikace eutanazie se již může stát reálnou hrozbou všem nemocným a starým lidem.

Bližší informace: www.eutanazie.cz
Hnutí Pro život ČR, <http://prolife.cz>

23. 9. 2008

DOKUMENTY / ÚVOD DO FILOSOFIE

Volání nemocného po eutanazii je zoufalé volání pacienta po soucitu, po chvílce pozornosti, po trpělivosti, po lásce. Volání zdravých po eutanazii je strach před vlastní bolestí při doporování, před bezradností, před setkáním se smrtí, před tisíci otázkami. Odpovědí proto není smrt, ale přítomnost blízkých, tišení bolestí, laskavá pozornost a pomoc duchovních.

Text petice

Vážený pane prezidente, až do roku 2002 bylo právo na život každého z nás zaručeno ústavou.¹⁾ Od té doby může kohokoli z nás o toto právo na život připravit běžný zákon.²⁾ První z těchto zákonů je již na obzoru – průlomový návrh zákona o eutanazii, tj. úmyslné zabíjení nemocného člověka (na jeho žádost). Proto nejen protestujeme proti

pokusům o legalizaci eutanazie, ale především požadujeme a trváme na urychleném obnovení ústavního práva na život každého z nás.³⁾

Poznámky

¹⁾ Původně zajišťovala ochranu života na úrovni ústavního zákona Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod (209/1992 Sb., čl. 2 odst. 2). Od 1. června 2002 po tzv. euronovele ústavy však Úmluva už nemá v ČR sílu ústavního zákona.

²⁾ V současné době článek 6 Listiny základních práv a svobod, který má zaručovat právo na život, zároveň v odst. 4 říká: (4) Porušením práv podle tohoto článku není, jestliže byl někdo zbaven života v souvislosti s jednáním, které podle zákona není trestné. Pokud tedy zákon prohlásí dané jednání za beztrestné, může být kdokoliv z nás legálně usmrčen. Je tedy myslitelné, aby parlament prostou většinou přijal zákon, ve kterém

prohlásí beztrestnost jakéhokoliv zabíjení. V současnosti nám žádný právní předpis o síle ústavního zákona nezaručuje, že se u nás toto riziko nenaplní.

³⁾ Navrhujeme, aby čl. 6 odst. 4 Listiny základních práv a svobod byl neprodleně upraven takto: (4) Porušením práv podle tohoto článku není, jestliže byl někdo zbaven života použitím síly, které nebude více než zcela nezbytné, při: a) obraně každé osoby proti nezákonnému násilí; b) provádění zákonného zatčení nebo zadržování osoby zákonně zadržované; c) zákonně uskutečněné akci za účelem potlačení nepokojů nebo vzpoury.

Hnutí Pro život ČR

Petici lze podepsat na internetových stránkách <http://prolife.cz>.

Další informace:

*Hnutí Pro život ČR, Zdeňka Rybová
Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5
tel.: 736 766 660, zdenka.rybova@prolife.cz
<http://prolife.cz>*

Předmět filosofie

Člověk byl stvořen jako myslící bytost, byl obdarován rozumem. Tento dar je však třeba rozvíjet a kultivovat – jediné správné myšlení dovádí člověka k pravdě. Filosofie, „touha po moudrosti“, je však v dnešním světě spíše přehlížena či dokonce znevažována. Jako malý příspěvek k podpoře správného myšlení otiskujeme na pokračování Úvod do filosofie, studijní materiál vzdělávací společnosti Academia Bohemica.

2. Systematika předmětu filosofie

Filosofie člověka – antropologie

Filosofie nepopisuje jednotlivé příběhy lidí, ať skutečné či fabulované; její výpověď o člověku je obecná. Je snad proto méně zajímavá? Každý člověk se podílí na obecném lidském údělu. Každý je vtažen do dilemat, která mu ukládá samotná lidská přirozenost a která mu nástrojuje prostředí. Musí řešit ustavičné vnitřní konflikty instinktivních potřeb a rozumových zásad, i vnější konflikty mezilidské, profesní, společensko politické a bůhví ještě jaké. Kdo by jim nechtěl rozumět? Těm, které jsou dány samotnou obecnou lidskou situací, je ale možné rozumět za předpokladu, že poněkud rozumíme lidskému bytí – vzatému v nejširším smyslu.

Přirozenost a definice člověka

Porozumění lidskému bytí není ničím samozřejmým, ani se neodehrává na

té úrovni, na které rozumíme lidským dílům; člověk není lidské dílo. Skutečnost, že je člověk dějinně kulturním živočichem, že je vedle života animálního schopen vést ještě život, v němž pěstuje vědu, umění, filosofii, náboženství, tedy tuto skutečnost žádný člověk nevymyslel. Ona sama spočívá v předem (apriori) dané lidské přirozenosti. Ta musí být dobře rozpoznána, má-li být člověk adekvátně definován, má-li být pochopen ve své relativní úplnosti a integritě.

Dějiny skýtají dost příležitostí, abychom se pohoršovali nad tím, že se mnohdy s člověkem nezacházelo jako s člověkem. Příčinou často byla zlá vůle. Co ale řekneme tomu, když člověk sám se sebou zachází jako nikoli s člověkem? Může to být také z dezorientované vůle, kde příčinou dezorientace je ale špatné sebereflekce. Člověk často sám sebe špatně chápe. Chápe se špatně ve své lidské podstatě, něco podstatného z lidského bytí mu uniká, popírá to – a podle toho svůj život zaměřuje, rozvrhuje. Není to

podobně tragické, když se člověk mýlí se svou podstatou a následně i se svým životním určením?

Problematika filosofické antropologie

Kombinace animálně – duchovního prvku v lidské přirozenosti není jen zdrojem trvalého napětí v osobním i společenském životě. Je také zdrojem celé řady teoretických problémů, které lidské bytí staví před filosofické zkoumání. Je člověk pouhou částí přírody, nebo ji nějakými aspekty svého bytí přesahuje? Je pouhým vysoce vyvinutým organismem, nebo má vedle biologické složky i složku neorganickou? Jaký je případný poměr obou složek? Jsou rovnocenné, nebo jedna přirozeně dominuje a určuje proto i odpovídající styl života? Jaké jsou existenční rozměry lidského života? Končí osobní život smrtí, nebo pokračuje v jiných podmínkách? Má osobní život jedince nějakou autonomii vůči společnosti, nebo je jen funkcí společenského života a epizodním momentem dějin?

ÚVOD DO FILOSOFIE

To jsou specifické otázky, které může řešit jen filosofická antropologie. Odpovědi, které si člověk na ně dává (nebo spíše přebírá) pak podstatně určují, jak fakticky žije, jaké hodnoty ve svém životě preferuje.

Filosofie dobrého života – etika

Každý má nějakou představu o životním optimu, o tom, jak by měl vypadat dobrý, plnohodnotný či chcete-li důstojný lidský život. V této představě je zakomponován i mravní rozměr. Představy dobrého života obsahují v nějaké míře i nějaké mravní kvality, které u někomu oceňujeme, u jiného postrádáme. Ty představy se liší výběrem a identifikací mravních kvalit, tím, jakou důležitost jim v celku života přiznávají. Ale vždy v nějaké míře s mravností počítají. A to i přesto, že dnes je samo slovo „mravnost“ v lehkém opovržení, neboť je pocíťováno jako přežitek z jiných dob, kdy se ještě některé skutky související se sexualitou označovaly za nemravné. Také jsme už dnes vyrostli z tak zvaného moralizování. Ale věc sama, tj. samo mravní rozlišování zůstalo. O tom svědčí obecný jev mravního hodnocení – těch druhých. Jsme vždy ochotni zhodnotit jejich činy a vystavit posudek o jejich (nalomeném) charakteru.

Problém identifikace mravní hodnoty skutků

Jestliže fenomén mravního rozlišování patří k přirozenému projevu lidského života, pak k němu stejně tak patří i potřeba správného, pravdivého rozlišování mezi dobrým a špatným jednáním. Tady se představy o tom, co je v lidských skutcích dobré a co nikoli, dramaticky rozcházejí. Dnes nás sice postmoderní lektoři učí vnímavosti pro krásu rozmanitosti různých až protichůdných představ názorů či koncepcí, ale ani oni by se jistě ve svých mravních soudech, jimiž častují své oponenty, nechtěli mýlit; jinak je možné říkat cokoli a je to v podstatě jedno.

Jestliže tedy někdo hodnotí tytéž skutky kladně a jiný záporně, máme asi dobrý důvod si myslet, že se jedna strana sporu mýlí. Nebo je to tak, že každá strana má oprávnění pro své hodnocení ve svém historicko-kulturním kontextu? Co je pravdou pro jedno, je omylem pro druhé a naopak? Ať tak či onak, při takových otázkách už nevystačíme se spontánním mravním rozlišováním. Na řadu musí přijít soustavná etická reflexe, která se zabývá svobodným lidským rozhod-

G. de Chirico, Podzimní melancholie. Foto: <http://torino.tendreams.org>

váním a konáním, aby v jeho kontextech nacházela důvody, principy a kritéria rozlišování mezi dobrem a zlem.

Hlavní otázky etiky

Etik si tedy nad přirozeným fenoménem mravnosti klade otázky: Čím to, že některé skutky pokládáme za dobré a jiné za špatné? Je vůbec takové rozlišování v lidském jednání principiálně umožněno? Je odůvodnitelné? Z čeho vychází a na čem se zakládá? Jsou zdroje takového rozlišování vrozené, nebo jsou výsledkem dějinného vývoje? Může mít mravní rozlišování obecnou platnost? Existuje nějaký obecně platný mravní zákon?

Teoretické souvislosti etiky

Řešení etické problematiky jsou pochopitelně zase různá až protichůdná. Původní problém mravní orientace se odkazem na etiku jen odsunul. Při rozlišování zdařilých a méně zdařilých výkladů mravnosti musí přijít ke slovu celý teoretický kontext etického myšlení. Etika bezprostředně navazuje na antropologii; různé výklady člověka implikují do určité míry i různou etiku. Antropologie zase závisí na předchozích teoretických disciplínách. Úroveň jejich zpracování se pochopitelně promítá do výkladů lidského bytí. Poněvadž je etika praktickou filosofii, zvyrazňuje právě naznačeným teoretickým kontextem důležitou a často nechápanou spojitost mezi abstraktní teoretickou filosofií a životní praxí.

Mezi filosofické disciplíny se ještě řadí filosofie dějin, filosofie vědy a filosofie umění. Naopak sem nepatří filosofie fotbalového klubu, filosofie konverze zbrojního průmyslu a podobné záležitosti.

Shrnutí

- Jestliže filosofie kriticky prověří metafyzické možnosti myšlení, může se s čistým svědomím pokoušet o poznávání principů reálných objektů i skutečnosti jako takové. Pak je možné u filosofie mluvit o celostním pojmání poznávacích jouscen.
- Filosofické myšlení je důsledným rozvíjením přirozeného tazání po povaze a příčinách věcí. Vyznačuje se prodléváním u otázek „co je to?“, „proč?“, „k čemu?“
- Problematika poznání patří logicky do východiska filosofického myšlení. V logice se filosof stará o formální pravidla správného myšlení. Logická kultura je úzce spojená s kritičností, a proto je pro filosofické myšlení povinná.
- Gnoseolog zkoumá struktury, procesy a hodnoty poznání. Na jeho výsledek čeká celá filosofie. Jestliže teoretik poznání rekonstruuje a vyhodnotí lidské myšlení pesimističtěji, musí se celá filosofie uskomnit. Nemůže si moc namloutovat o spolehlivosti svých základů, ani o rozsahu svých možností. V opačném případě se filosofické poznání stává stabilnějším a také rozsáhlejším.
- Ontolog pojmem jsoucna šplhá do nejvyšších pater abstrakce, aby odtud zahlé-

NA ZÁVĚR

dl nejobecnější rysy skutečnosti. V těchto polohách se překvapivě rozhodují i takové otázky, jestli je mravně přípustné vraždit pro vyšší cíle. Jistým vyústěním ontologického zkoumání je i identifikace a následná teorie Absolutna.

- V přírodní filosofii i v antropologii aplikuje filosof ontologické poznatky o principech identity jsoucen na hmotné objekty a na člověka. Hledá jejich přirozenost a bytostnou povahu. Z toho se pak snaží pochopit smysl lidského života.

- Etika na pozadí teoretických disciplín zkoumá důvody rozlišování dobrého a zlého v lidském jednání.

Otázky k promýšlení

- Jestliže svěříme otázky, jimiž se zabývají přírodní vědy, filosofům, můžeme si být jisti, že do nich vneseme chaos, z něhož vede jediné východisko: rozchod s filosofií. Otázky evoluce, člověka, ale i logiky, gnoseologie a etiky jsme dnes už schopni řešit daleko lépe a jednoznačněji racionálními prostředky a metodami empirických věd, případně matematiky.

- Otázky světonázoru pak musí zůstat v okruhu subjektivních mínění. Každý se v nich orientuje podle svých subjektivních předpokladů.

- Je čas se smířit s tím, že ve věku vědy filosofie ztrácí nejen někdejší pozice, ale postupně i svůj předmět.

Jiří Fuchs
studijní materiál Academia Bohemica
www.academia-bohemica.org
pokračování v příštím čísle

Hledání pravdy - to musíme uznat - se vždy neukazuje s takovou průzračností a důsledností. Vrozená omezenost rozumu a nestálost srdce často osobní hledání zatemňují a rozptylují. Jiné osobní zájmy různého druhu mohou pravdu potlačovat. Stává se také, že člověk, sotvaže pravdu začne poznávat, okamžitě před ní uteče, protože se obává jejích požadavků. Navzdory tomu, i když se jí člověk vyhýbá, pravda stále ovlivňuje jeho existenci. Nikdy totiž nemůže zakládat svůj život na pochybnosti, nejistotě nebo lži; taková existence by byla stále ohrožována strachem a úzkostí. Lze tedy definovat člověka

jako toho, kdo hledá pravdu.

Není myslitelné, aby takové hledání, tak hluboce zakořeněné v lidské přirozenosti, mohlo být úplně neúčinné a marné. Sama schopnost hledat pravdu a klást otázky zahrnuje už první odpověď. Člověk by přece nezačal hledat něco, o čem by vůbec nic nevěděl nebo co by pokládal za naprosto nedosažitelné. Jen vyhlídka, že je možno dosáhnout nějaké odpovědi, může ho přimět, aby udělal první krok.

Žízeň po pravdě je tak zakořeněna v srdci člověka, že kdyby se jí měl vzdát, ohrozilo by to jeho existenci.

Jan Pavel II.
Fides et ratio 28, 29

Vážení čtenáři,
děkujeme Vám všem, kteří jste zasláním finančního daru umožnili další vydání RC Monitoru a pomohli pokrýt režijní náklady spojené s jeho vydáváním.
S upřímným Pán Bůh zaplať
redakce

Liturgická čtení

5. 10. Neděle Iz 5,1-7, Žl 80, Flp 4,6-9, Mt 21,33-43

27. neděle v mezidobí

6. 10. Pondělí Gal 1,6-12, Žl 111, Lk 10,25-37

sv. Bruno

7. 10. Úterý Gal 1,13-24, Žl 139, Lk 10,38-42

Panna Maria Růžencová

8. 10. Středa Gal 2,1-2,7-14, Žl 117, Lk 11,1-4

sv. Simeon

9. 10. Čtvrtek Gal 3,1-5, Lk 1, Lk 11,5-13

sv. Dionýsius a druhové

10. 10. Pátek Gal 3,7-14, Žl 111, Lk 11,15-26

sv. Paulín

11. 10. Sobota Gal 3,22-29, Žl 105, Lk 11,27-28

sv. German

12. 10. Neděle Iz 25,6-10, Žl 23, Flp 4,12-14.19-20, Mt 22,1-14

28. neděle v mezidobí

13. 10. Pondělí Gal 4,22-24.26-27.31 - 5,1, Žl 113, Lk 11,29-32

sv. Eduard

14. 10. Úterý Gal 5,1-6, Žl 119, Lk 11,37-41

sv. Kalist I.

15. 10. Středa Gal 5,18-25, Žl 1, Lk 11,42-46

sv. Terezie od Ježíše

16. 10. Čtvrtek Ef 1,1-10, Žl 98, Lk 11,47-54

sv. Hedvika

17. 10. Pátek Ef 1,11-14, Žl 33, Lk 12,1-7

sv. Ignác Antiochijský

18. 10. Sobota 2 Tim 4,9-17b, Žl 145, Lk 10,1-9

Svátek sv. Lukáše

RC MONITOR — zpravodajský čtrnáctideník vydávaný o. s. Res Claritatis pod záštitou České dominikánské provincie. Noviny jsou zaměřeny na osvětlu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické Církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. Publikované zprávy jsou zveřejňovány na zpravodajském serveru <http://res.claritatis.cz>. ISSN: 1214-8458. MK ČR E 15474.

Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@claritatis.cz, číslo účtu: 1683820001/5500.

Redakční rada: Vít Cigánek, RNDr. Václav Frei, Mgr. Michaela Freiová, Mgr. Dagmar Kopecká, P. Mgr. Pavel Mayer OP, Zdeňka Rybová, Mgr. Radim Ucháč, Kateřina Ucháčová, Ondřej Vaněček, Mgr. Matyáš Zrno. **Teologický poradce:** P. Mgr. Pavel Mayer OP.

Objednávky: Noviny jsou distribuovány zdarma a lze je v požadovaném počtu kusů objednat na korespondenční adrese redakce. Jejich vydávání je možné jediné díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo činí přibližně 10 Kč, což ročně znamená 240 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.